

# افراد خاص<sup>۱</sup>، علتی برای مناسب سازی محیط شهری (مطالعه موردی کلانشهر رشت)

مهسا تسلیمی

دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد  
رشت

*mahsa.taslimi65@gmail.com*

## چکیده

تا سال ۱۴۰۴ جمعیت کشور به بیش از ۹۴ میلیون نفر می‌رسد و آمار افراد خاص حدوداً به ۹ میلیون نفر افزایش خواهد یافت. از آنجایی که شهر فقط یک سیستم کالبدی یا طبیعی نیست و بستری زندگی انسانها است، بنابراین مکانی برای تحقق آرمانها، بروز خلاقیتها و جستجوی سعادت و رضایت آنان محسوب می‌شود. لذا برنامه ریزی شهری می‌باید فراتر از اهداف کالبدی و فنی به خواست های اجتماعی، فرهنگی و روانی مردم پاسخ گوید. اگر بتوان دسترسی را برای افراد خاص ( ناتوانان جسمی - حرکتی و نابینایان ) فراهم ساخت در اصل چنین تسهیلاتی برای همه افراد جامعه فراهم گشته است. از آنجاکه زندگی افراد مذکور مواجه با محدودیت های ویژه ای است و باعث اختلال در رابطه فرد با محیط میگردد باید سعی شودکه دربرنامه ریزی های محیطی سازگار سازی محیط با شرایط این قشر در نظر گرفته شود. مناسب سازی میکوشد با هدف ایجاد تساوی فرصتها و رعایت حقوق بمنظور مشارکت در کلیه امور جامعه حضور افراد خاص را در اذهان طراحان شهری جهت ایجاد فضایی مناسب به مرحله تعیین برساند. بنابراین ایجاد تمهیدات لازم برای این شهروندان، دراولویت قرار دارد و توجه به آنها در طرحها امری است که باید در رأس طرحهای شهری قرار گیرد. حالیه در کشور ما با وجود قوانین مربوطه تا کنون توجه اساسی به این قشر آسیب دیده صورت نگرفته است. لذا، این مقاله با تاکید بر روش های اجرایی در پی ارائه راه حل های معماری از دیدگاه فنی برای مواجهه با این مساله و مناسب سازی محیط شهری جهت افراد خاص می باشد.

**واژه های کلیدی:** محیط شهری ، برنامه ریزی شهری ، مناسب سازی ، فرد خاص

## ۱- مقدمه

وضعیت جوامع انسانی در هزاره سوم با توجه به پیشرفتهای گسترده فناوری و نیز علوم انسانی و اجتماعی بطور قابل ملاحظه ای با دوران گذشته متفاوت است و بر اساس آن برخورد جوامع یا شهروندان خود نیز

---

<sup>۱</sup> به فردی که به تشخیص کمیسیون پزشکی سازمان بهزیستی بر اثر ضایعه جسمی، ذهنی، روانی یا توأم؛ اختلال مستمر و قابل توجهی در سلامت و کارایی عمومی وی ایجاد گردد و موجب کاهش استقلال وی در زمینه های اجتماعی و اقتصادی شود فرد خاص گویند.